Guia pràctica per a oradors amb interpretació simultània

© 2020 Nadia Martín Sánchez i Icíar Pertusa Elorriaga
© 2020 d'aquesta edició: Fundació Dr. Antoni Esteve

Revisió i traducció: Fundació Dr. Antoni Esteve
Maquetació: Kimika
Agraïments: Fernando Navarro González, Aída González del Álamo i Estela Rámila Gómez

DR. ANTONI ESTEVE
FUNDACIÓ

Ets ponent en un congrés i t'acabes d'assabentar que hi ha interpretació simultània?

L'èxit de la interpretació simultània depèn de l'intèrpret però també en gran mesura de l'orador, ja que el seu discurs serà el material de partida de la feina de l'intèrpret. Els intèrprets són la veu de l'orador en un altre idioma, a més d'un excel·lent termòmetre de la intel·ligibilitat de la presentació, atès que són els primers en captar el missatge. Els intèrprets no poden suplir allò que l'orador no digui ni construir un discurs perfectament filat i estructurat en l'idioma de destí si el discurs d'origen no ho està. Per això, amb aquesta guia advoquem per la col·laboració entre oradors i intèrprets per garantir la transmissió sense fissures del missatge, fomentar l'ús de la interpretació en congressos i xerrades i impulsar la confiança dels professionals de tots els àmbits en la contractació d'intèrprets qualificats amb la finalitat d'aprofitar-los per difondre correctament la tasca acadèmica, científica, tècnica i humanística en altres idiomes i països.

«Amb aquesta guia defensem la col·laboració entre ponents i intèrprets»

1. Comencem pel principi. He de fer alguna cosa abans del dia de la meva presentació?

- **Facilita el material de la teva presentació amb antelació.** No és convenient anar a la guerra sense fusell. Encara que els intèrprets contractats siguin els més experts en el tema de la conferència i es preparin pel seu compte abans del congrés, no poden saber absolutament tot allò que s'explicarà, especialment en el cas de congressos científics i tècnics.
- **Tota informació és útil,** encara que ens sembli òbvia, i és millor enviar un esborrany de la xerrada o de la presentació PowerPoint que no enviar res.

«La confidencialitat està sempre garantida»

- **No et preocupis per la confidencialitat.** En molts congressos es treballa amb informació confidencial o delicada i entenem la teva preocupació, però els intèrprets professionals tenen un codi deontològic que els impedeix divulgar informació confidencial a la qual tinguin accés per treball. No obstant això, si tens dubtes o vols garanties, sempre pots demanar a l'organitzador de l'acte que els faci signar un acord de confidencialitat o consultar-li altres opcions per garantir la no divulgació de la informació per sentir-te més còmode compartint-la amb ells. La confidencialitat no pot ser obstacle per a la bona comunicació!
- Si la teva presentació inclou un vídeo que s'ha d'interpretar, assegura't que els intèrprets el reben abans per poder-lo transcriure o preparar i de que hi haurà mitjans tècnics per a que el so del vídeo arribi a la cabina.

«Pots parlar de tu a tu amb els intèrprets per donar instruccions»

- Si vols, passa per cabina per saludar! Sempre és positiu parlar de tu a tu amb els intèrprets per donar instruccions o aclariments d'última hora. **La dedicació que posaran en el teu discurs està garantida en qualsevol cas.**

2. D'acord, és el meu torn. M'apropo al micròfon. Com m'he de dirigir al públic?

En general, per tal que el missatge de la teva ponència s'entengui perfectament en un altre idioma, s'apliquen les mateixes normes de comunicació oral que garanteixen la comprensió del missatge quan no hi ha interpretació:

- Primera regla: **no llegeixis!** Moltes vegades es té la tendència a preparar un discurs per escrit i, arribat el moment, no aixequem la vista del full. Això fa que, a més de sonar com a robots, parlem més ràpid que amb normalitat i que els intèrprets tinguin dificultats per seguir el nostre ritme en el discurs. A més, tingues en compte que **el públic necessita un temps per assimilar la informació** que volem que recordi.
- **Sigues concís**, ja que la informació que el cervell humà pot retenir durant una presentació oral és limitada. Si vols donar informació addicional o extensa (llistes de xifres, dades, dates) és millor facilitar-la per escrit durant la conferència o al final.
- **Respecta el temps assignat** per no obligar a parlar més ràpid els ponents que venen després. Recorda allò que hem dit sobre parlar ràpid. Pensa en els teus companys i cenyeix-te al temps de què disposes (i considera aquest factor quan preparis la teva presentació!).
- **Aclareix les sigles i els noms propis** que apareguin en la teva xerrada que no siguin de domini públic. Potser en el teu àmbit s'utilitzen sovint però pregunta't si davant d'un públic no especialitzat tothom sabria què signifiquen. Fins i tot entre públic especialitzat, en moltes reunions es comenta l'exageració en l'ús de sigles. No cal dir que en la documentació prèvia per a l'intèrpret convé aclarir aquests conceptes també.

«Parla la teva llengua materna, si el congrés ho permet»

- Parla en un idioma que domines (però de veritat, sigues sincer amb tu mateix). **Aprofita per parlar en la teva llengua materna** si el congrés ho permet i els intèrprets t'ho agraïran infinitament. Els oradors passen menys nervis i comuniquen millor en la seva llengua materna, i els intèrprets i el públic ho tindran més fàcil per captar el missatge.

«La respiració és molt important per a la prosòdia»

- **Respira!** La respiració és molt important per a la prosòdia, per enllaçar bé el discurs i per transmetre naturalitat.
- Per últim, recorda que encara que el públic de la sala pugui escoltar-te sense micròfon, els intèrprets no, perquè estan en una cabina aïllada, així que si tens tendència a moure't i allunyar-te del micròfon millor que demanis a l'organitzador que et faciliti un de solapa. Igualment, considera que tot allò que es digui amb el micròfon obert s'interpretarà: pensa en obrir i tancar el micròfon quan hagis d'intervenir.

3. Els intèrprets estan per ajudar. Col·labora-hi.

Ja hem presentat la preparació i les bases per a una bona comunicació. Parlem ara de l'especificitat d'un discurs interpretat a un altre idioma.

Convé tenir en compte alguns consells més per a que el missatge arribi correctament als intèrprets i aquests el puguin transmetre fidelment. Els intèrprets professionals estan formats en gran varietat de temàtiques i normalment tenen disciplines d'especialització. A més, estan preparats per adaptar-se als imprevistos que poden sorgir quan s'enfronten a una xerrada que estan escoltant per primer cop. Tenen molts recursos. **Però no són màquines –per sort!– i treballen millor si es donen certes condicions de partida:**

«Els intèrprets professionals estan formats en gran varietat de temàtiques»

- La interpretació simultània en realitat no és simultània, ja que té un **lleuger desfasament d'aproximadament dos segons** entre la intervenció de l'orador i la de l'intèrpret. Per això, tingues en compte que si estàs projectant i llegint les dades o números en pantalla, l'intèrpret els repetirà dos segons després de tu. Això és especialment important si estàs llegint dades o xifres i passes la pàgina del PowerPoint abans d'acabar la frase, ja que l'intèrpret ja no podrà veure la dada en pantalla i segurament no podrà acabar de donar la informació.
- **Pronuncia** els noms propis amb claredat si l'intèrpret no els té davant. Persones, empreses, ciutats, països, títols... El mateix s'aplica a les xifres, dates i números en general.

«Procura no oferir una conferència llegida únicament»

- No insistim prou: s'ha d'intentar **no donar una conferència llegida**. L'estructura del text escrit difereix molt de la del text oral... I aquestes estructures normalment canvien substancialment d'un idioma a un altre. Interpretar exigeix amb freqüència canviar l'ordre dels components de les frases per adaptar-los a l'ordre lògic de l'idioma de destí de manera que l'oient estranger ho capti a la primera, però si el producte d'origen és un text escrit... es complica molt la feina de l'intèrpret.

«Comprèn la dificultat de l'humor»

- A tots ens agrada riure i bromejar. També ens agrada molt fer servir refranys. Els intèrprets gaudeixen dels reptes, però a vegades **les diferències culturals i les coses del directe** no permeten que els presents captin el sentit de l'humor. No es tracta d'eliminar els acudits i dites populars, és clar, però és necessari entendre la dificultat que afegeixen a la comunicació. Òbviament, els intèrprets són gent amb recursos i s'esforçaran per deixar palès el teu sentit de l'humor.
- El paràgraf anterior també es pot aplicar a cites de llibres i escrits. L'intèrpret no disposarà dels mitjans necessaris per traduir-les a l'instant com si fos un text escrit.
- De tant en tant, fes una ullada i **estudia què succeeix a la sala**. Potser hi ha algun problema tècnic i no et poden escoltar.

ANNEX
CONGRESSOS VIRTUALS
I què succeeix si la meva reunió es fa de forma virtual?

En algunes circumstàncies no és possible organitzar un esdeveniment o reunió de forma presencial, però ja sigui per la necessitat de reunir-se o per no cancel·lar l'esdeveniment, els organitzadors decideixen tirar endavant. En aquests casos, actualment existeixen moltes plataformes que permeten prendre la paraula i escoltar des de casa, algunes de les quals inclouen l'opció d'interpretació simultània, anomenada interpretació simultània remota o ISR. A continuació, oferim **uns consells bàsics** per intentar aconseguir una qualitat de so òptima per a tots els participants i treure el màxim profit a aquesta modalitat de reunions. Els intèrprets professionals disposen de la millor connexió a internet i d'equips de so professionals i avançats per garantir que reben el millor so possible per la seva banda, però la qualitat també depèn de l'equipament emprat pels oradors. **Per això, recomanem encaridament:**

- Disposar d'una **bona connexió a internet** i connectar-te al teu router emprant el cable **Ethernet** (i no mitjançant wifi).
- Fer servir **auriculars amb micròfon incorporat**. Tingues en compte que hi ha idiomes que, per la seva fonètica, són molt sensibles a la comprensió del so de les plataformes de videoconferència i que qualsevol distorsió afegida pot dificultar la comprensió del missatge, no només per als intèrprets sinó també per a la resta d'oients.
- Fer una **prova de so** abans de la reunió per garantir que tot funcioni bé.
- Si, a més d'orador, ets organitzador de la reunió o congrés, designa a un **moderador** per poder gestionar el torn de paraula. Preferentment, aquest moderador serà algú de la organització o un representant de la plataforma d'interpretació. D'aquesta manera, sempre que hi hagi problemes tècnics o de connexió hi haurà una persona que tindrà contacte directe amb els tècnics, que solucionaran el problema amb la major brevetat.
- Per tal d'evitar interferències, és ideal mantenir el **micròfon tancat** i obrir-lo només quan s'hi intervé. En el moment d'intervenir, espera a que el moderador et doni la paraula i fes ús de tots els consells que oferim a la guia per a la modalitat presencial.
- Si participeu dos oradors des de la mateixa sala, poseu-vos auriculars i **apagueu els altaveus** per evitar que hi hagi ressò.
- Durant la teva intervenció, intenta estar en un **entorn silenciós** i sense que ningú t'interrompi. Qualsevol so que en un auditori en condicions presencials no s'escoltaria (mòbil, tos, cruixits de paper, tecleig) a les plataformes virtuals s'amplifica i eclipsa la veu. Un soroll inoportú pot fer que la resta d'oients, i per descomptat els intèrprets, perdin una part important del teu missatge. S'ha d'assenyalar també que alguns sorolls poden provocar un **xoc acústic** a tot aquell oient que no disposi d'auriculars amb protecció acústica, així que amb més motiu convé tractar de reduir al màxim els sorolls innecessaris.

Esperem que amb aquests senzills consells gaudeixis de la teva experiència com a ponent de videoconferències!

Ja ho tens tot a punt per prendre la paraula en qualsevol idioma i situació!

Descarregar versió online